

การศึกษาสภาพและปัญหาการวางแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด
เขตการศึกษา 7

นายฉัตรชัย ชยาวิเศษ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-144-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019309 119370723

A STUDY OF STATE AND PROBLEMS IN PROVINCIAL DEVELOPMENT PLANNING
IN EDUCATION, RELIGION AND CULTURE, EDUCATIONAL REGION SEVEN

Mr.Chatchai Chayawutikhun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-583-144-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาสภาพและปัญหาการวางแผนพัฒนาการศึกษา การ
ศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด เขตการศึกษา 7

โดย

นายฉัตรชัย ชยวุฒิคุณ

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

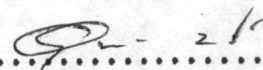
อาจารย์ที่ปรึกษา

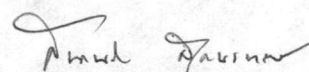
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์

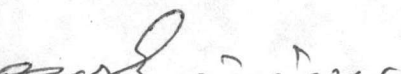
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

ฉัตรชัย ชยาวุฒิคุณ : การศึกษาสภาพและปัญหาการวางแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและ
การพัฒนาธรรมจังหวัด เขตการศึกษา 7 (A STUDY OF STATE AND PROBLEMS IN
PROVINCIAL DEVELOPMENT PLANNING IN EDUCATION, RELIGION AND CULTURE,
EDUCATIONAL REGION SEVEN) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.सनานจิตร สุคนธ์ทรัพย์,
116 หน้า. ISBN 974-583-144-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการวางแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา
และการพัฒนาธรรมจังหวัด เขตการศึกษา 7

ผลการวิจัยพบว่า มีสภาพและปัญหาในการวางแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการ
พัฒนาธรรมจังหวัด เขตการศึกษา 7 จากการสัมภาษณ์ดังนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมการวางแผน : องค์ประกอบของคณะทำงาน และบทบาทที่กำหนดไว้
เหมาะสม มีการเตรียมบุคคลเพื่อการวางแผน ส่วนใหญ่คณะทำงานมิได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ขาด
ข้อมูลสารสนเทศที่จะใช้ในการวางแผน คณะทำงานไม่เห็นความสำคัญของการวางแผนและการกำหนด
โครงสร้างของแผน มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย
2. ขั้นตอนการวางแผน : ส่วนใหญ่เลขานุการคณะทำงาน เป็นผู้ร่างแผน มีการกำหนดตารางการ
ปฏิบัติงานวางแผน มีการคาดคะเนแนวโน้มในอนาคต มีการศึกษานโยบายของหน่วยงานระดับสูง และปัญหา
ความต้องการทางการศึกษา การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาส่วนใหญ่มิได้ใช้เกณฑ์ผลเสียหายที่จะตามมา
และความเร่งด่วนของปัญหา ไม่มีการวิเคราะห์แผนงานโครงการก่อนประมวลไว้ในแผนการจัดลำดับความ
สำคัญของโครงการ ไม่ใช่เกณฑ์ความเป็นไปได้ เรื่องทรัพยากร ไม่มีงบประมาณวางแผนข้อมูลที่วิเคราะห์แล้ว
มีน้อย และคณะทำงานแต่ละสังกัดกำหนดโครงการในสายงานของตนเอง เป็นส่วนใหญ่
3. ขั้นตอนการนำแผนไปปฏิบัติ : มีการตรวจเยี่ยมหน่วยงานระหว่างการปฏิบัติตามแผน ส่วนใหญ่
ไม่ได้รับงบประมาณตามแผน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือน้อย มีการจัดทำโครงการนอกเหนือจาก
ที่กำหนด และแต่ละหน่วยงานปฏิบัติตามแผนของกรมมากกว่าแผนระดับจังหวัด
4. ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล : ส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดการติดตามและประเมินผลใน
ระดับจังหวัด การติดตามและประเมินผลทุกหน่วยงานใช้การรายงานผล ไม่มีการกำหนดเกณฑ์ ส่วนใหญ่
เป็นการประเมินรายโครงการ ขั้นตอนการติดตามและประเมินผลไม่เหมาะสม แต่ละสังกัดแยกกันประเมิน
และประเมินได้ไม่ทั่วถึง
5. ขั้นตอนการปรับแผนหรือทำแผนใหม่ : ไม่มีการรวบรวมปัญหา และแนวทางแก้ไขการดำเนินงาน
ไม่มีการปรับปรุงขั้นตอนการวางแผน แต่มีการนำผลประเมินไปใช้ในการปรับแผนปลายปี

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา ..... 2535 .....

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

##C142179 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: STATE/PROBLEMS/PROVINCIAL DEVELOPMENT PLANNING IN
EDUCATION, RELIGION AND CULTURE/EDUCATIONAL REGION SEVEN

CHATICHAI CHAYAWUTIKHUN : A STUDY OF STATE AND PROBLEMS IN
PROVINCIAL DEVELOPMENT PLANNING IN EDUCATION, RELIGION AND CULTURE,
EDUCATIONAL REGION SEVEN. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. SNANCHIT
SUKONTASAP, Ph.D., 116 PP. ISBN 974-583-144-1

The purpose of this research was to study the state and problems of
provincial development planning in education, religion and culture,
Educational Region Seven.

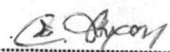
The findings from the interview were as follows:

1. Pre-planning : The composition and roles of the working group
were appropriate. There was personnel preparation in planning. An annual
operation plan was rarely developed. Major problems were lack of information,
low recognition of planning and frequent changing of the plan structure.
2. Planning : Environmental forecasting, studying of policies at
the higher levels and an analysis of educational problems and needs were
undertaken. Planning budget was not provided. Impact and seriousness were
not considered in prioritizing the problems. There were no project analysis
and consideration of resource feasibility. Planning was conducted as a
segregate rather than a comprehensive provincial plan.
3. Implementation : Budget was not allocated according to the
provincial plan. Each organization put effort on its own plan and hence new
projects were included during implementation.
4. Follow-up and evaluation : Evaluation was ususally carried out
by project and by organization. No comprehensive evaluation plan at the
provincial level and reporting was mainly used without specified criteria.
5. Plan modification or recycling : Problems and solutions during
implementation were not collected. There was no modification of planning
process. Evaluation results were used only in modifying the plan at the end
of the year.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา

สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาและเอาใจใส่อย่างดียิ่งจาก ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร สุนทรพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณที่ท่านได้เมตตาให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ ตลอดจนให้ข้อคิดและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องอย่างละเอียดรอบคอบด้วยความเสียสละ เสมอมา

การสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด ดร. บุญลือ ทองอยู่ ดร. ปราโมทย์ เจนการ และ ดร. อธิปัตย์ คลี่สุนทร ที่กรุณาตรวจสอบโครงสร้าง ความตรงของเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ และให้คำแนะนำตลอดจนข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

อนึ่ง การที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดีนั้น ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจจากบุคคลหลายฝ่าย อาทิ อาจารย์สำเร็จ คชสุวรรณ อาจารย์วิรัชชา ชยาวิศิษฐ์ คุณฉัตรภา ชยาวิศิษฐ์ และคุณธนัทพร ชยาวิศิษฐ์ ขอขอบพระคุณทุกท่านที่จาริกนามไว้ ณ ที่นี้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อาจจะเป็นประโยชน์ต่องานวิชาการ หรือพัฒนาสร้างสรรค์อยู่บ้าง ผู้วิจัยขอขอบคุณความดีเป็นเครื่องบูชาพระคุณของพ่อ แม่ ครู อาจารย์ ที่ได้เมตตาอบรมสั่งสอน จนผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ฉัตรชัย ชยาวิศิษฐ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	7
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผน	9
การวางแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา การวัฒนธรรมจังหวัด	22
ปัญหาในการวางแผน	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
3. วิธีดำเนินการวิจัย	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	35
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร	73

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5. สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	79
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	79
วิธีดำเนินการวิจัย	79
สรุปผลการวิจัย	80
การอภิปรายผล	83
ข้อเสนอแนะ	87
รายการอ้างอิง	89
ภาคผนวก	92
ประวัติผู้เขียน	116

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1. จำนวนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกสถานภาพ.....	35
2. องค์ประกอบของคณะทำงาน	37
3. บทบาทของคณะทำงาน	39
4. การเตรียมการวางแผนของคณะทำงาน	40
5. การเก็บข้อมูลเพื่อการวางแผน	41
6. การเตรียมบุคคลในการวางแผน	43
7. ปัญหาสำคัญในขั้นในการเตรียมการวางแผน	45
8. ลักษณะปัญหา สาเหตุและวิธีการแก้ไข	46
9. การดำเนินการวางแผน	48
10. การกำหนดนโยบาย	52
11. การกำหนดแผนงานโครงการ	53
12. ปัญหาสำคัญในขั้นการวางแผน.....	54
13. ลักษณะปัญหา สาเหตุและวิธีการแก้ไข	55
14. การสนับสนุนงบประมาณ ความร่วมมือและการประสานงาน	57
15. ปัญหาสำคัญในขั้นการนำแผนไปปฏิบัติ	59
16. ลักษณะปัญหา สาเหตุ และวิธีการแก้ไข	60
17. การกำหนดติดตามและการประเมินผล	62
18. ลักษณะการประเมินและการรายงานผลการปฏิบัติงาน ...	63
19. ปัญหาสำคัญในขั้นการติดตามและประเมินผล.....	65
20. ลักษณะปัญหา สาเหตุและวิธีการแก้ไข.....	66
21. การรวบรวมปัญหาและการนำไปใช้	68
22. ปัญหาสำคัญในขั้นปรับแผนหรือทำแผนใหม่	70
23. ลักษณะปัญหา สาเหตุ และวิธีการแก้ไข	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
24.	ปัญหาในขั้นเตรียมการวางแผน	73
25.	ปัญหาในขั้นการวางแผน	75
26.	ปัญหาในขั้นนำแผนไปปฏิบัติ	76
27.	ปัญหาในขั้นติดตามและประเมินผล	77
28.	ปัญหาในขั้นปรับแผนหรือทำแผนใหม่	78